

Knjigovodstveno evidentiranje zaliha materijala

Zalihe jesu kratkoročna obrtna imovina preduzeća, koju preduzeće koristi tokom poslovanja.

Prema MRS 2 : Zalihe su sredstva koja se drže radi prodaje u redovnom poslovanju, u procesu proizvodnje takva se prodaju. Takođe u zalihe spada i osnovni i pomoćni materijal, koji se koristi radi proizvodnje gotovih proizvoda ili pružanja usluga

Zalihe

- ▶ Sredstva koja se nabavljaju radi redovne prodaje - zalihe robe.
- ▶ Sredstva koja redovno nastaju u procesu proizvodnje, a koriste se za:
 - ▶ dalju potrošnju u procesu poslovanja - zalihe nedovršene proizvodnje,
 - ▶ prodaju tokom poslovanja - zalihe gotovih proizvoda,
- ▶ Sredstva u obliku materijala ili delova zaliha, koja se nabavljaju radi trošenja u procesu proizvodnje ili pružanju usluga-zalihe materijala, rezervnih delova, ambalaže, auto guma, sitnog inventara

Zalihe materijala

Materijal je obrtno sredstvo preduzeća u obliku stvari. Prema ulozi koju ima u procesu poslovanja materijal se može podeliti na :

- ▶ osnovni,
- ▶ pomoćni,
- ▶ ostali,
- ▶ alat i inventar,
- ▶ povratna ambalaža,
- ▶ auto gume.

Početno vrednovanja zaliha materijala

Početno vrednovanje vrši se po troškovima kupovine ili po troškovima izrade.

Troškovi kupovine čini:

- ▶ **neto fakturna vrednost** (fakturna vrednost umanjena za trgovačke popuste rabate i sl.) bez PDV-a
- ▶ **direktni zavisni troškovi** nabavke bez PDV-a - troškovi koji su nastali za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje, s tim da takvi troškovi nisu već uključeni u carinsku vrednost npr. (troškovi prevoza, utovara, istovara, carine, montaže i sl.

Knjigovodstveno evidentiranje materijala vrši se u :

- ✓ Finansijskom knjigovodstvu
- ✓ Materijalnom knjigovodstvu
- ✓ Magacinskom knjigovodstvu

Knjigovodstveno obuhvatanja materijala

MAGACINSKA EVIDENCIJA

Obavlja se
vrednosno i
količinski

Služi za
praćenje stanja
u magacinu

Omogućava
kontrolu
računopolagača

MATERIJALNO KNJIGOVODSTVO

Analitička evidencija
Evidencija se vodi za
svaku vrstu
materijala,
vrednosno i
količinski

FINANSIJSKO KNJIGOVODSTVO

Klasa 1

Sintetička
evidencija

Evidencija
se vodi vrednosno

Povećanja:

- 1.nabavke,
- 2.povraćaj iz
proizvodnje,
- 3.viškovi i sl.

Smanjenja: 1.
izdavanje u
proizvodnju,
2.prodaja, otpis,
3.manjkovi

Knjigovodstvena dokumentacija

Dokumentacija koja se javlja u vezi sa povećanjem zaliha materijala je:

- ▶ faktura i otpremnica dobavljača,
- ▶ prijemnica,
- ▶ komisijski zapisnik sa knjiženjem odobrenjem ili zaduženjem
- ▶ Dokumentacija koja se javlja u vezi sa smanjenjem zaliha materijala je:
 - ▶ trebovanje,
 - ▶ povratnica materijala i dr.

Marbo product DDO, Beograd, Andre Nikolica 1-3
DC Beograd, Pazovacki put 14-16, Zemun
tel.011/2109-727
Registровано kod Trgovinskog suda u Beogradu.
Broj registrarskog upisa : 1-74100-00-08
Sifra delatnosti: 51390
Poreski broj /PIB/ : BR100002055

Strana: 001

RACUN-OTPREMNICA BROJ 07/046279/08

Datum racuna-otpremnice : 12/04/2008
Datum prometa dobara i usluga : 12/04/2008
Valuta : 01/05/2008
047

Adresa istovara :

No. Sifra	Skraceni naziv proizvoda	Bar - code	Kolicina kutija	Cena /kut.	Rabat	Iznos
1.	BR013 STAPIC KIKIR 30/125 45	8 600101 639905	1	900.00		900.00
2.	CL003 FLIPS NUGAT 18/80 36	8 600101 639332	1	432.00		432.00
3.	CL010 DJNI KIKIRIKI 24/35 20	8 600101 639929	1	310.80		310.80
4.	ID002 IND OR PRZ 1/24/40 50	8 606103 039422	1	796.80		796.80
(Ukupno kutija : 4)			Poreska osnovica:			2,439.60
			PDV (18.00 %) :			439.13
			Ukupno :			2,878.73

Slovima: dviehiljadesamstotinasedamdesetosam dinara i 073/100 para
Nacin placanja : BEZGOTOVINSKI Napomena o poreskom oslobodjenju : nema
Tekuci racun : 205-84020-34 kod Komercijalne banke AD Beograd
Faktura radjena na racunaru punovazna je bez potpisa i potpisa.

Robu izdao : _____

Robu prevezao : _____

Robu primio : _____

Marbo product DDO, Beograd
Distributivni centar, Beograd

Datum izdavanja : 12/04/2008

Mesto izdavanja : DC Beograd, Pazovacki put 14-16, Zemun

2596/2016

ТРЕБОВАЊЕ Бр. _____

_____ 200... год.

изволите за _____
 мој рачун издати _____
 наш _____

Ред. број	Номен. број	НАЗИВ РОБЕ	Јед. мере	Количина	Цена	Износ
1.	1611	Брашно хељда	кг	1000	80	80000
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						

Овака поручба: 480/041
 Страна: 1/1

Ива Величковић _____

Knjigovodstvena evidencija materijala

Može biti po:

1. Nabavnoj ceni materijala
2. Planskoj ceni materijala

Knjigovodstvena evidencija nabavke materijala po nabavnoj ceni

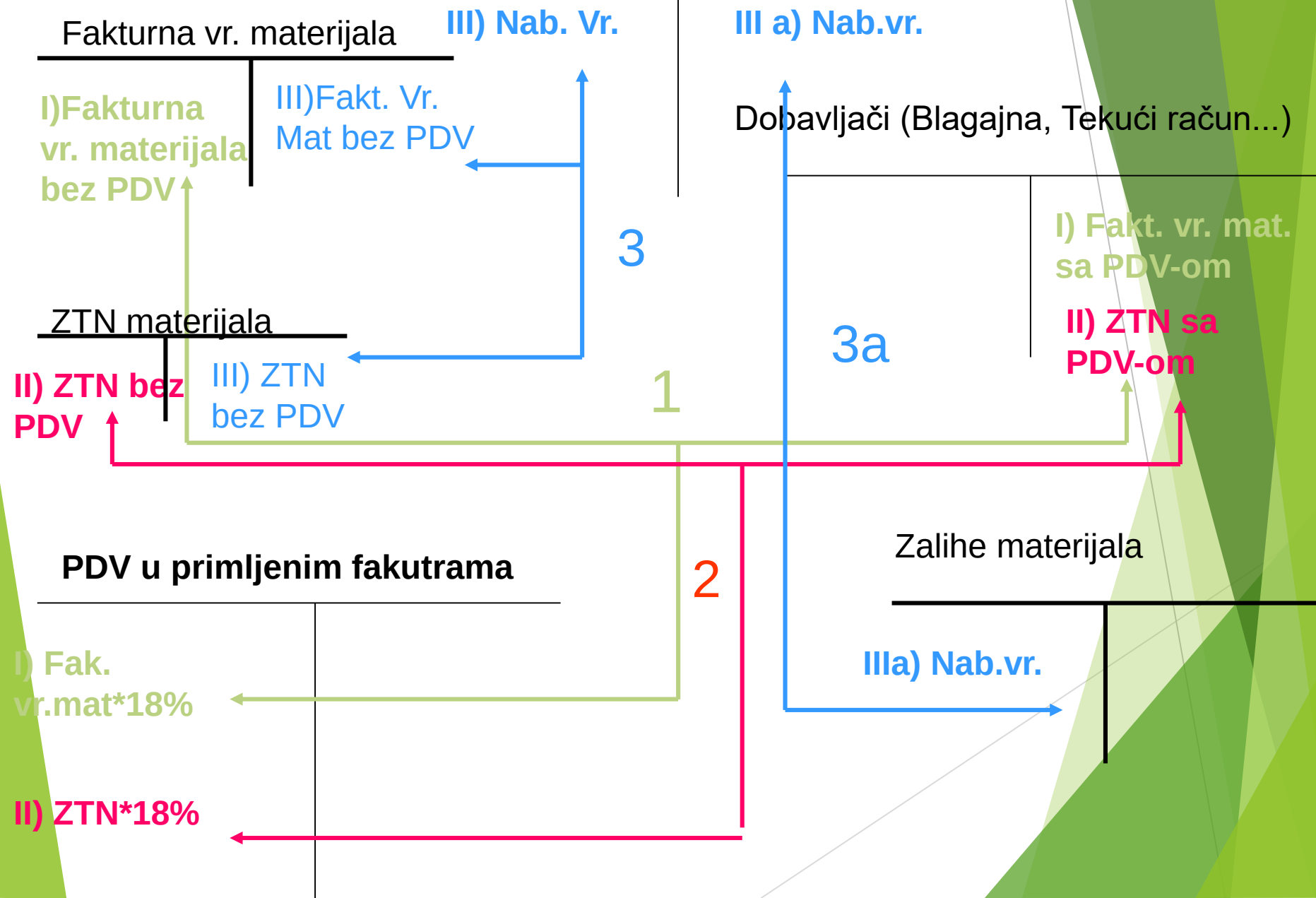
Nabavna cena materija =

1. Neto fakturna cena bez PDV-a

+

2. Zavisni troškovi nabavke bez PDV-a

Obračunata nabavna vr. materijala

Knjigovodstvena evidencija nabavke materijala kada se zalihe vode po planskoj ceni

Planska nabavna cena može biti veća ili manja od stvarne nabavne cene

Planska nabavna cena - stvarna nabavna cene

Odstupanje od planske cene
materijala

Odstupanje može biti pozitivno ili
negativno

Pozitivno odstupanje od planske cene materijala

Planska nab. cena **viša** Stvarne nab. cene

Knjiženje

Duguje račun Zalihe materijala za plansku nabavnu cenu

Potražuje račun Obračunata nabavna vrednost materijala za stvarnu nabavnu cenu

Potražuje račun Odstupanje od planske nabavne vrednosti za razliku između planske nabavne vrednosti i stvarne nabavne vrednosti

Pozitivno odstupanje od planske cene materijala

U ovom slučaju je Odstupanje od planske cene materijala je pasivan korektivni račun.

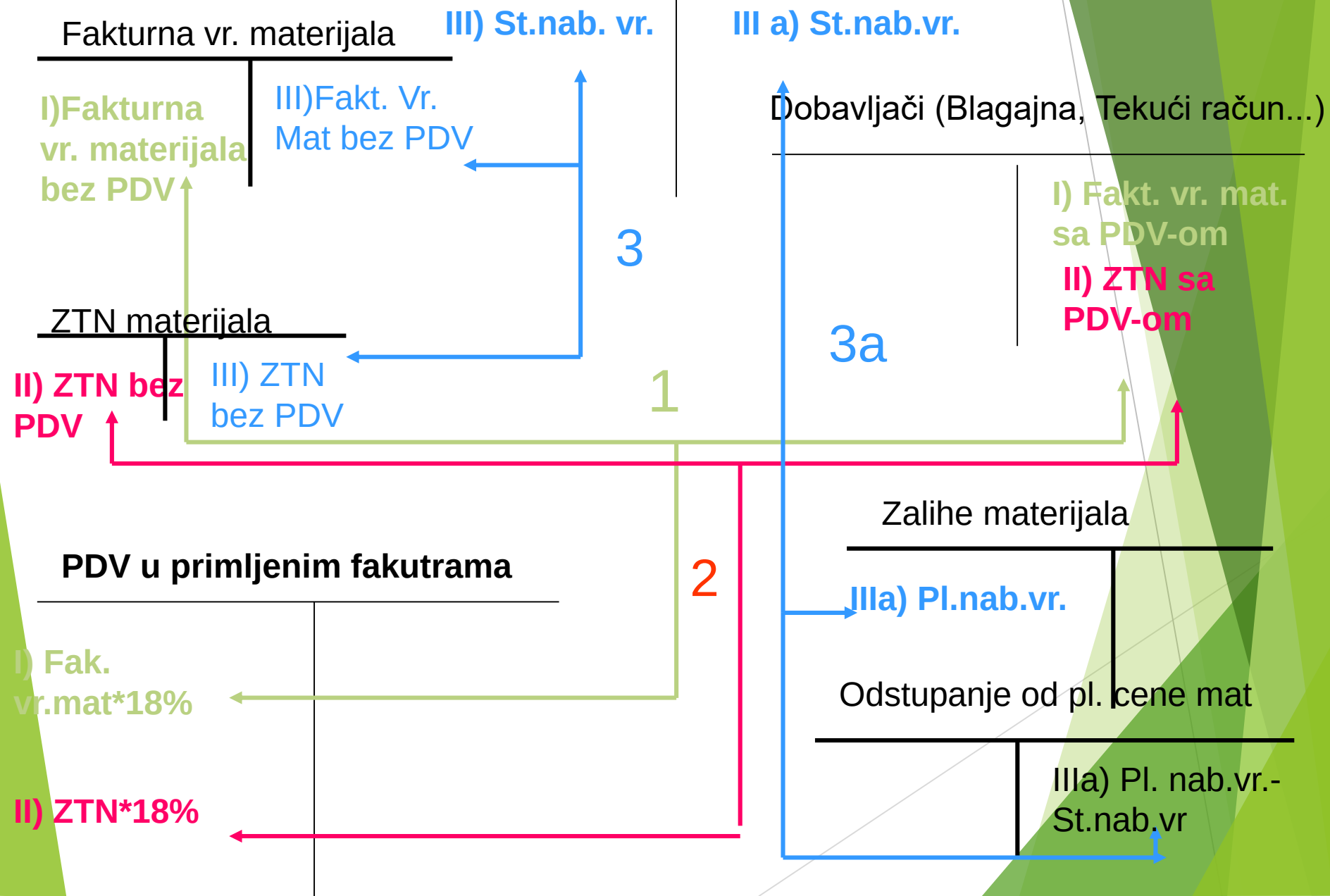
Napomena:

Zalihe materijala - nepotpun račun

Odstupanje od planske cene materijala- korektivni račun

Prilikom sastavljanja Bilansa stanja u slučaju postojanja pozitivnog odstupanja (planska vrednost je veća od nabavne vrednosti materijala) u pretkolonu bilansa stanja unosimo saldo računa Zalihe materija i saldo računa Odstupanje od planske cene materijala sa predznakom minus (-), što znači da se oduzima od salda računa Zalihe materijal i tako korigovanu vrednost unosimo u glavnu kolonu Bilansa stanja.

Obračunata nabavna vr. materijala

Negativno odstupanje od planske cene materijala

Planska cena materijala **niža** stvarne nabavne cene

Knjiženje

Duguje - račun Zalihe materijala za plansku nabavnu vrednost materijala

Duguje - račun Odstupanje od planske cene materijala za razliku između stvarne nabavne vrednosti materijala i planske nabavne vrednosti materijala

Potražuje - račun Obračunata nabavna vrednost materijala za stvarnu nabavnu vrednost materijala

Negativno odstupanje od planske cene materijala

U ovom slučaju račun Odstupanje od planske cene materijala je aktivni korektivni račun.

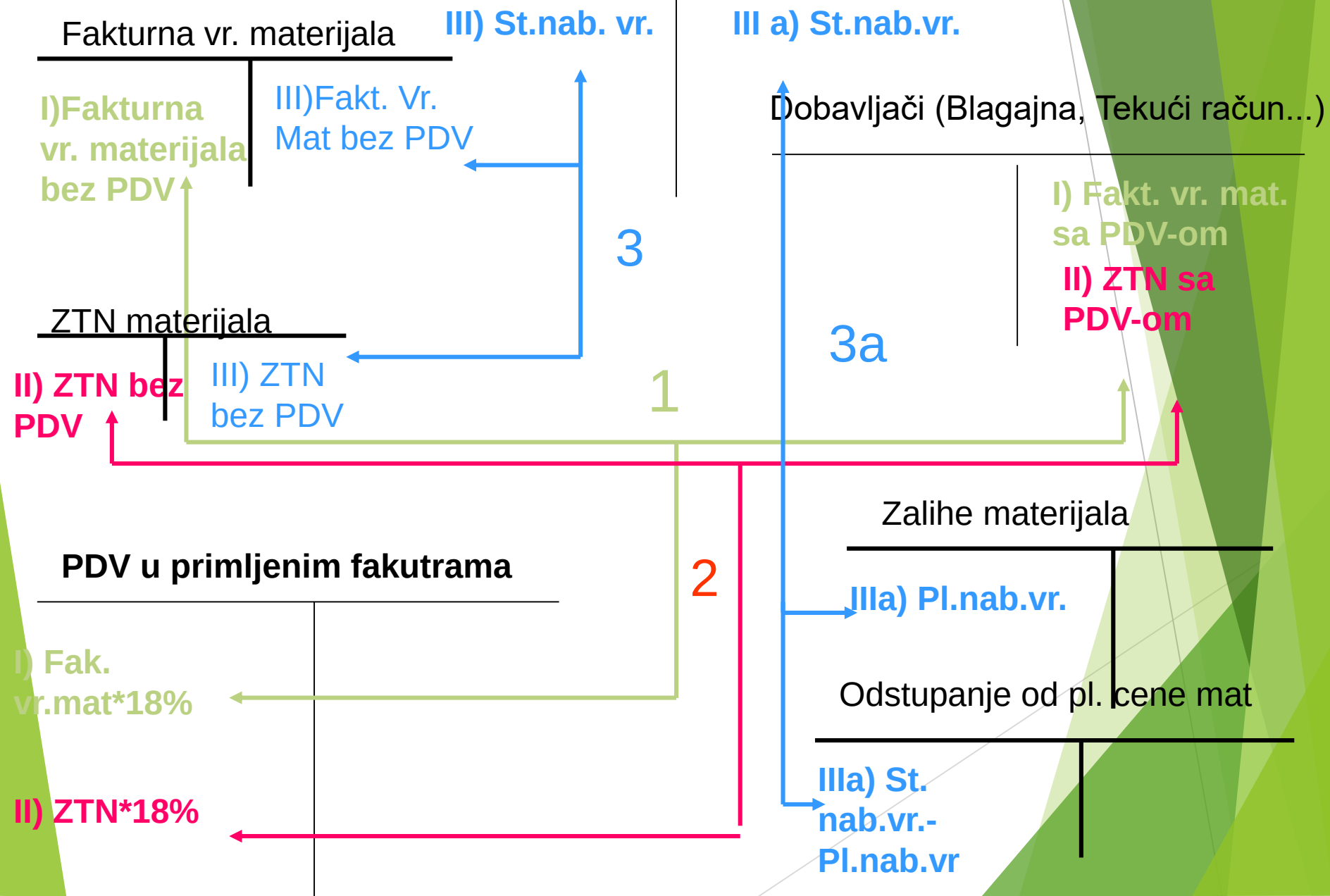
Napomena:

Zalihe materijala - nepotpuni račun

Odstupanje od planske cene materijala - korektivni račun

Prilikom sastavljanja Bilansa stanja u pretkolonu unosimo saldo računa Zalihe materijala i saldo računa Odstupanje od planske cene materijala sa predznakom plus (+), tj. sabiramo saldo računa Zalihe materijala i računa Odstupanje od planske cene materijala i tako korigovani iznos unosimo u glavnu kolonu Bilansa stanja.

Obračunata nabavna vr. materijala

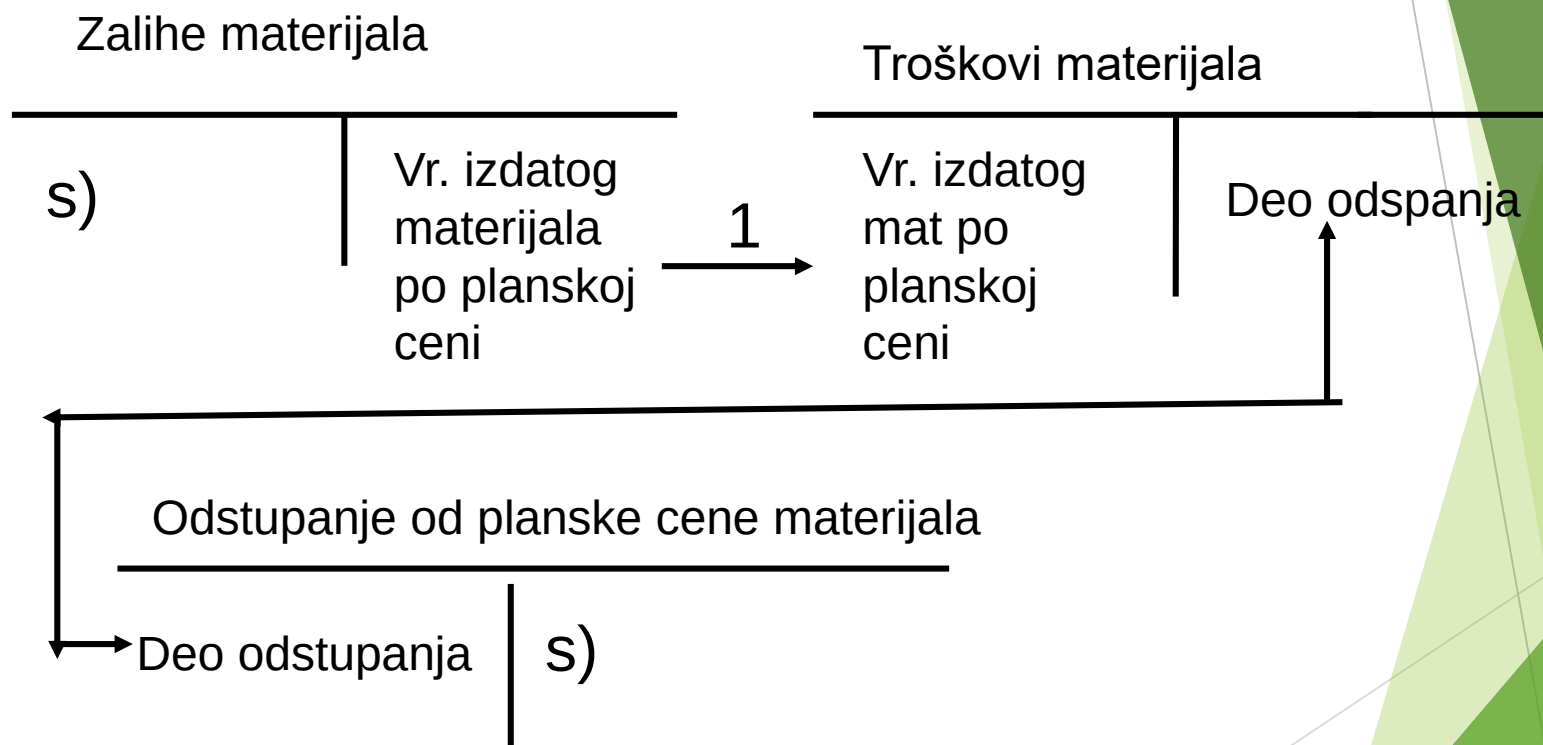
Izdavanje materijala u proizvodnju kada se zalihe vode po nabavnoj ceni - Primer 6

- ▶ a) metode FIFO
- ▶ b) metode LIFO
- ▶ c) metode HIFO
- ▶ d) metode prosečne cene

Izdavanje materijala u proizvodnju kad se zalihe vode po planskoj ceni

Pozitivno odstupanje

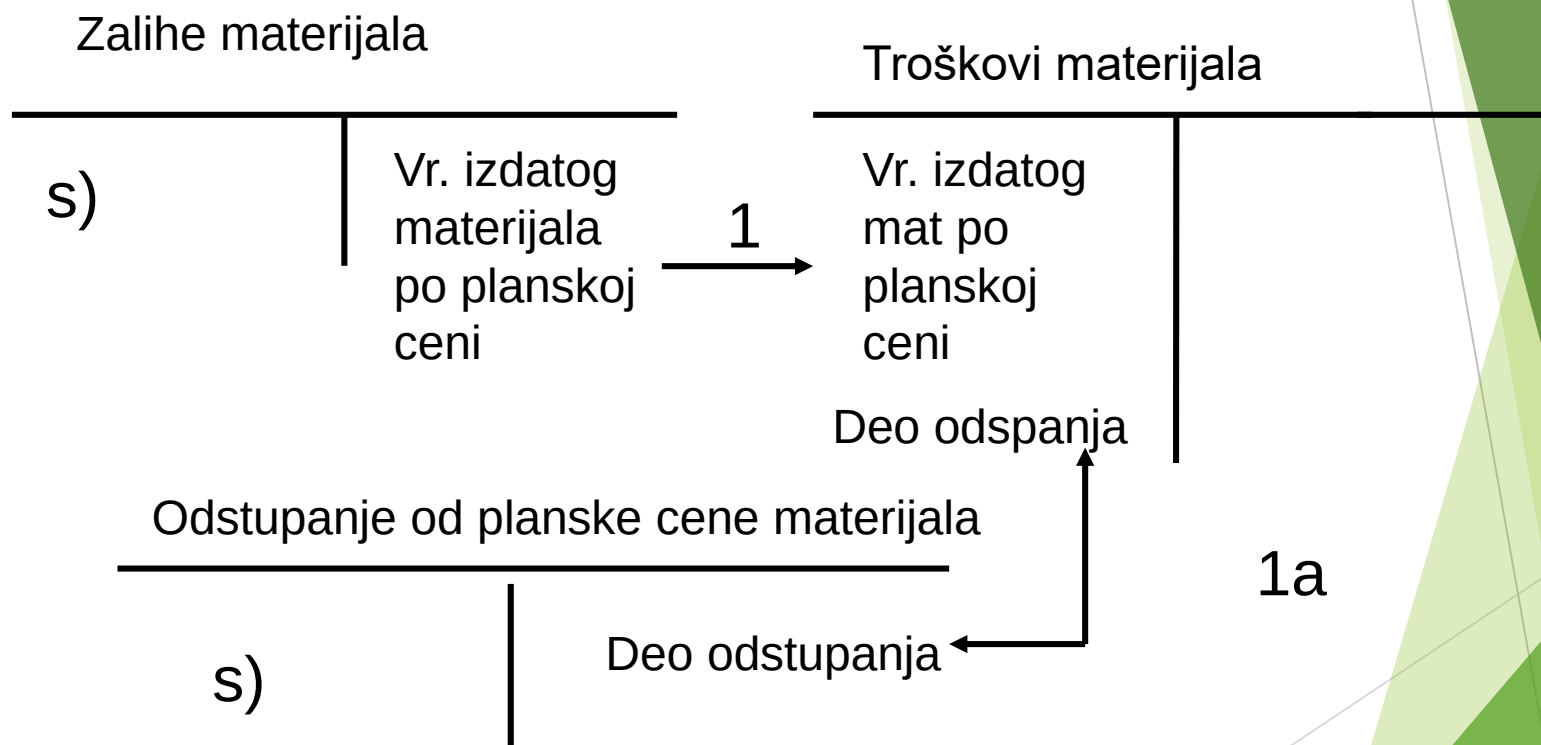
$$\text{Deo odstupanja} = \frac{\text{S računa odstupanja od pl cene mat.* izdat materijal}}{\text{S računa zalihe materijala pre izdavanja}}$$

IZDAVANJE MATERIJALA KADA SE ZALIHE VODE PO PLANSKOJ CENI - POZITIVNO ODSUPANJE

- ▶ U prvom koraku zadužili smo troškove materijala po planskoj ceni (polovina zaliha materijala), a odobrili smo računu Zalihe materijala.
- ▶ Kako je planska cena materijala veća od nabavne potrebno je izvršiti korekciju tj. umanjiti troškove materijala za deo odstupanja od planske cene materijala koji se odnosi na izdat materijal. Zato u drugom koraku za deo odstupanja potražuju troškovi (umanjujemo troškove), zadužujemo račun odstupanje od planske cene materijala, na taj način Troškovi materijala su izraženi po stvarnoj nabavnoj vrednosti.

Izdavanje materijala u proizvodnju kad se zalihe vode po planskoj ceni

Negativno odstupanje

$$\text{Deo odstupanja} = \frac{\text{S računa odstupanja od pl cene mat.} \cdot \text{izdat materijal}}{\text{S računa zalihe materijala pre izdavanja}}$$

IZDAVANJE MATERIJALA KADA SE ZALIHE VODE PO PLANSKOJ CENI - Negativno odstupanje

- ▶ U prvom koraku zadužili smo troškove materijala po planskoj ceni (polovina zaliha materijala), a odobrili smo račun za Zalihe materijala.
- ▶ Kako je planska cena materijala manja od nabavne potrebno je izvršiti korekciju tj. uvećano troškove materijala za deo odstupanja od planske cene materijala koji se odnosi na izdat materijal. Zato u drugom koraku za deo odstupanja duguju troškovi materijala (uvećavamo troškove), dok potražuje račun odstupanje od planske cene materijala, na taj način Troškovi materijala su izraženi po stvarnoj nabavnoj vrednosti.